

JAXON OLTIN BOZORLARI VA OLTIN OPERATSIYALARI

Abduvahobov Shaxzod - SamISI o`qituvchisi
Mansurov Orzubek - SamISI talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqola Bank ishi asoslari fanining Jahon oltin bozorlari va oltin operatsiyalari mavzusini rivojlantirish, oltin bozorlari haqida bilib olish va oltin bilan bog`liq operatsiyalarni o`rganishga bag`ishlangan. Shuningdek, jahon bozorlarida oltinning o`rni va jahon bozorlarida amalga oshiriladigan turli xil operatsiyalarni asosiy mazmun va maqsadini o`rganish.

Kalit so`zlar: oltin, savdo, jahon bozori, oltin operatsiyalari

Аннотация: Данная статья посвящена развитию темы «Мировые рынки золота и операции с золотом» в рамках основы банковской науки, изучению рынков золота и изучению операций, связанных с золотом. Также изучить роль золота на мировых рынках и основное содержание и цель различных операций, осуществляемых на мировых рынках.

Ключевые слова: золото, торговля, мировой рынок, операции с золотом.

Annotation: This article is devoted to the development of the theme of the World Gold Markets and Gold Transactions of the Basics of Banking Science, to learn about gold markets and to study transactions related to gold. Also, to study the role of gold in the world markets and the main content and purpose of various operations carried out in the world markets.

Key words: gold, trade, world market, gold operations

KIRISH

Oltin sertifikatlar (ularning egasining taqdim etilganda ushbu metallning ma'lum miqdorini olish huquqini tasdiqlovchi hujjatlar).

Iqtisodiy nuqtai nazardan oltin bozorida quyidagi talab manbalari ajratiladi: zargarlik sanoatida sanoat va maishiy iste'mol, eng yangi sanoat [tarmoqlari - radioelektronika](#), yadro-raketa texnologiyasi, protez sanoati va boshqalar; xususiy jamg'arma va investitsiyalar. Iqtisodiyot, [pul muomalasi](#), valyuta kurslarining beqarorligiga munosabat sifatida investorlar va jamg'armachilarning tavakkalchilikni sug'urtalash uchun quyma, tanga, medal, medalyonlarga bo'lgan talabi ortib bormoqda; spekulativ operatsiyalar. Oltin narxi o'zgarib turgani uchun u chayqovchilikka uchraydi;

markaziy banklar tomonidan oltin sotib olish (davriy ravishda). 1990-yillar boshida oltindan foydalanish sohalari o`rtasida quyidagi nisbat shakllandi: XVFga a'zo mamlakatlar va xalqaro tashkilotlarning rasmiy oltin zaxiralari – 35,8 [ming tonna](#); jamg'arib boruvchilarning to'planishi - 25,4 ming tonna; sanoat va

maishiy iste'mol - qariyb 34 ming tonnani tashkil etadi. Ulkan xususiy jamg'armalar davlat va bozorni tartibga solish o'rtasidagi ziddiyatdan dalolat beradi. Oltin bozorlarining ishlash xususiyatlari. Ushbu bozorlarda standart ingotlarni sotish va sotib olish - katta va kichik. Ular orasida: qotishmaning yuqori tozaligi (995-chi sinovdan kam bo'lmagan) bilan 400 troy untsiya (12,5 kg) bo'lgan xalqaro turdagi ingotlar; og'irligi 900 dan 916,6 g gacha bo'lgan yirik ingotlar; og'irligi 100,5 dan 900 g gacha bo'lgan mayda quymalar.. yig'ishga bo'lgan talabni qondirish uchun ingotlarning og'irligi 1 - 10 g gacha kamayadi. Quyma oltin borgan sari o'z o'rnini esdalik medallari va medalyonlarini sotib olishga bo'shatib bormoqda. Eski tangalar (oltin tanga standarti davri) va yangi tangalar oltin bozorida ayniqsa talabga ega.

Tashkiliy jihatdan oltin bozori oltin bilan ishlashga vakolatli bir necha banklarning konsorsiumidir. Ular xaridorlar va sotuvchilar o'rtasida vositachilik operatsiyalarini [amalga oshiradilar](#), ularning arizalarini jamlaydilar, ularni taqqoslashadi va o'zaro kelishuvga ko'ra o'rtacha bozor narxini (odatda kuniga ikki marta) belgilaydilar. Bundan tashqari, maxsus firmalar oltinni tozalash va saqlash, quyma ishlab chiqarish bilan shug'ullanadi.

Dunyoda 50 dan ortiq oltin bozori mavjud: 11 tasi G'arbiy Yevropada (London, Syurix, Parij, Jeneva va boshqalar), 19 tasi Osiyoda (masalan, Bayrut, Tokio), 14 tasi Amerikada (5 tasi AQSH).), 8 - Afrikada. Davlat tomonidan [ruxsat etilgan rejimga qarab](#), oltin bozorlari to'rt toifaga bo'linadi: jahon (London, Tsyurix, Nyu-York, Chikago, Gonkong, Dubay va boshqalar), ichki erkin (Parij, Milan, Istanbul, Rio-de-Janeyro).), mahalliy nazorat ostidagi (Afina, Qohira), "qora" bozorlar. Ajam investorlar orasida keng tarqalgan afsona shundaki, jahon oltin bozori eng kichik global tovar bozorlaridan biri hisoblanadi. Bu taxmin yillik oltin qazib olishning nisbatan kam ekanligiga asoslanadi. Biroq, faktlar boshqacha aytadi: oltin bilan savdo operatsiyalari hajmi uni ishlab chiqarish hajmidan ancha yuqori. [Oltin bozori qanday ishlaydi](#), bu qimmatbaho metal jahon miqyosida qayerda aylanmoqda va kim oshdi savdosida kim ishtirok etadi - bularning barchasi haqida ushbu maqolada aytiladi. **Jahon oltin bozori** Jismoniy oltin va derivativlar bilan savdo qiluvchi butun dunyo bo'ylab xalqaro va ichki bozorlar to'plamidir.

Oltin bozori bozor bahosi shartlarida oltin bilan muntazam savdo qilish uchun savdo-moliya markazi hisoblanadi. Bunday markazlar yirik banklar birlashmasi, qimmatbaho metallar birjalari va oltin bilan savdo qilish, uni tozalash va quyma ishlab chiqarish bo'yicha ixtisoslashgan tashkilotlardir.

Jahon oltin bozori ishni bir daqiqqa ham to'xtatmasdan, kechayu kunduz ishlaydi. [Uzoq Sharq](#), Yangi Zelandiya bozorlari ochiladi, keyin Sidney, Tokio, Gonkong, Singapur va boshqalar vaqt zonalari bilan bog'lanadi va kun Nyu-Yorkda tugaydi. Hozirda dunyo bo'ylab 50 dan ortiq oltin bozori mavjud (Osiyoda 19 ta,

Amerikada 14 ta, Yevropada 11 ta va Afrikada 8 ta). Oltin bozor tovari sifatida turli shakllarda taqdim etiladi. Xalqaro bozorlarda ular asosan 12,5 kg og'irlikda, nufuzli neftni qayta ishlash zavodlarining belgisi bilan 995 yoki 999 namunasi bilan muomalada bo'ladi. Ichki bozorlarda 5-10 g dan 1 kg gacha bo'lgan quymalar, [shuningdek choyshablar](#), plastinkalar, diskalar, tangalar va hatto oltin kukunlari sotiladi.

Oltin savdosi boshqa qimmatbaho metallar bilan o'xshash operatsiyalardan farqli o'laroq, o'ziga xos xususiyatlarga ega. Xalqaro bozorlarda hisob-kitoblar quymadagi kimyoviy toza metall uchun AQSh dollarida amalga oshiriladi (platina bilan hisob-kitob qilish uchun quymaning ligatur massasi qo'llaniladi). Yetkazib berish maqsadlari uchun birlik 1 ingot va etkazib berishdagi ingotlar soni butun sonli ifodaga ega bo'lishi kerak.

XULOSA: Bugungi kunda eng qimmatli metallardan biri oltinning jahon bozoridagi orni juda muhim hisoblanadi. Demak jahon bozorida eng muhim operatsiyalar shuningdek oltin bilan ham amalga oshiriladi. Umuman olganda iqtisodiyotda oltin bilan bog'liq asosiy munosabatlar oltin bila amalga oshadi deb o'ylayman. Oltin qazib olinishi, tozalanishi va quyma holatga keltirilayotganda juda ham ko'plab jarayonlar amalga oshiriladi. O'zbekistonda ham ko'plab oltin konlari mavjud bo'lib bu oltin bilan ko'plab operatsiyalarni amalga oshirishda juda qulay va qo'l keladi.

Foydalaniladigan adabiyotlar:

1. Абдувахобов Шахзод Холмўмин уғли, Possibilities of Increasing the Activity of Banks in the Securities Market, Journal of Advanced Research and Scientific Progress (JARSP), Volume 02 Issue: 03/2023 ISSN: 2751-7551 (159-162)
2. Абдувахобов Шахзод Холмўмин уғли, Analysis of Existing Management Mechanisms and Assessment Methods of The Bank's General Financial Risk, Journal of Intellectual Property and Human Rights, Volume:02 Issue: 05/ May-2023, ISSN:2720-6882 (227-231)
3. Абдувахобов Шахзод Холмўмин уғли, Improverment of Investment Activities in the Service Sector, Journal of Innovative Studies of Engineering Science (JISES), Volume:02 Issue:03/2023 (53-58)
4. Абдувахобов Шахзод Холмўмин уғли, Factors Causing Credit Risks in Commercial Banks and Their Assessment, Journal of Intellectual Property and Human, Volume:02 Issue:05/May-2023 ISSN:2720-6882 (221-226)
5. Sharipova N. D., Asadova S. D. THE ROLE OF BANKS IN THE MODERN MONETARY SYSTEM //Procedia of Theoretical and Applied Sciences. – 2023. – Т. 6. – С. 55-62.

6. Шарипова Н.Д., Чориев Я.А. СТРАХОВАНИЕ БАНКОВСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ //International Journal of Advanced Research in Education, Technology and Management. -2023- Т.2. - С. 92-99.
7. Sharipova N. D., Jurayev I. S. THEORETICAL FOUNDATIONS OF MONETARY POLICY// INTERNATIONAL JOURNAL OF INNOVATIONS IN ENGINEERING RESEARCH AND TECHNOLOGY. – 2023. -Т. 10. -С. 171-173.
8. Sharipova N. D., Aliboyev L.Sh. THE IMPORTANCE OF ANTI-INFLATIONARY POLICY AND INFLATION TRADING IN UZBEKISTAN// INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY JOURNAL FOR RESEARCH & DEVELOPMENT. -2023. -Т. 10. -С. 92-94.
9. Tursunov, F. M. (2023). TIJORAT BANKLARIDA MASOFAVIY BANK
10. XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH MUAMMOLARI VA ULARNI
11. BARTARAF ETISH AHAMIYATI. SCHOLAR, 1(30), 75–81.
12. Tursunov Faridun Mustafoyevich. (2023). OPPORTUNITIES FOR REMOTE BANKING SERVICES TO GROW IN REPUBLIC OF UZBEKISTAN’S COMMERCIAL BANKS. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 11(11), 4–7.
13. Каримова А.М., Махсудов О.Ш. Assessment of the Current State of the Market and Procedure For Lending to Subjects of Tourism Services of the Republic of Uzbekistan / Яшил иқтисодиёт ва тараққиёт журналі,2023-йил, октябрь,10-сон, 79-83.
14. Ниязов З. Д., Махсудов О.Ш. Investment attractiveness of the enterprise, as well as factors influencing its development in the economy of Uzbekistan./ Иқтисодиёт, молия ва инновациялар халқаро илмий журналі, декабрь 29, 2023 1(4) сон, 47-55.
15. Каримова А.М., Ниязов З. Д. Махсудов О.Ш. Кредитная поддержка инновационного развития / SCHOLAR 1(32) сон, ноябрь 2023, 171-179.
16. <http://www.genderi.org/vazirligi-buxoro-davlat-universiteti-iqtisodiyot-va-turizm-fak-v3.html?page=4>
17. https://www.bbc.com/uzbek/lotin/2013/04/130416_latin_gold_prices_uzbekistan